

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет ветеринарної медицини
Кафедра епізоотології та паразитології

Робоча програма (силабус) освітнього компонента

Організація та економіка ветеринарної справи
обов'язковий

Реалізується в межах освітньої програми

«Ветеринарна медицина»

(назва)

за спеціальністю 212 «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза»

(шифр, назва)

на другому (магістерський) рівні вищої освіти

Суми – 2021

Розробник: А.І. Фотін Фотін А.І., к.в.н., доцент.
(підпис) (прізвище, ініціали) (вчений ступінь та звання, посада)

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри епізоотології та паразитології (назва кафедри)	протокол від <u>18</u> червня 2021 року № <u>dd</u>
	Завідувач кафедри <u>О.І. Касяненко</u> (підпис) Касяненко О.І. (прізвище, ініціали)

Погоджено:

Гарант освітньої програми Т.І. Фотіна Фотіна Т.І.
(підпис) (ПІБ)

Декан факультету, де реалізується освітня програма

О.Л. Нечипоренко Нечипоренко О.Л.
(підпис) (ПІБ)

Рецензія на робочу програму (додається) надана: Р.В. Петров
(ПІБ)

В.І. Рибован
(ПІБ)

Методист відділу якості освіти, ліцензування та акредитації

Р.О. Бобовиць
(підпис)

Бобовиць Р.О.
(ПІБ)

Зарєєстровано в електронній базі: дата: 05.07 2021 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Організація та економіка ветеринарної справи			
2.	Факультет/кафедра	Факультет ветеринарної медицини / кафедра епізоотології та паразитології			
3.	Статус ОК	Обов'язковий			
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)	212 Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза			
5.	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркових ОК)				
6.	Рівень НРК	7 рівень			
7.	Семестр та тривалість вивчення	7 семестр, 15 тижнів			
8.	Кількість кредитів ЄКТС	3,0			
9.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота(заняття)			Самостійна робота
		Лекційні	Практичні/семінарські	Лабораторні	
		6	-	14	
10.	Мова навчання	Українська			
11.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Канд.вет.наук , доцент Фотін А.І.			
11.1	Контактна інформація	Корп. 3, каб. 69, Тел.:0505965515; viber 0678127555 fotin53@ukr.net			
12.	Загальний опис освітнього компонента	Освітній компонент вивчає основи ветеринарної справи України; законодавство з питань ветеринарної медицини; методику визначення економічної ефективності ветеринарних заходів; організацію державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду; об'єкти нагляду і компетенцію державних інспекторів ветеринарної медицини; інструкцію фінансування установ державної ветеринарної медицини; організацію матеріально-технічного забезпечення ветеринарних заходів, інструкцію з ветеринарного обліку та звітності; міжнародні ветеринарні організації.			
13.	Мета освітнього компонента	Метою викладання навчальної дисципліни «Організація та економіка ветеринарної справи» є: наукова дисципліна, вивчає завдання та організаційні форми ветеринарної медицини, організацію і економіку ветеринарних заходів, методи праці фахівців ветеринарної медицини підприємств, установ та організацій.			
14.	Передумови вивчення ОК, зв'язок	Освітній компонент базується на основі вивчення ОК: Внутрішні хвороби хвороби тварин			

	з іншими освітніми компонентами ОП	Епізоотологія та інфекційні хвороби
15.	Політика академічної доброчесності	Під час вивчення ОК не допускаються будь-які прояви академічної недоброчесності. Інструментами протидії порушенням академічної доброчесності є системи Plagiarism check algorithm . У випадку виникнення порушень реагування відбувається відповідно до нормативної документації щодо академічної доброчесності учасників освітнього процесу в Сумському НАУ (https://snau.edu.ua/viddil-zabezpechennya-yakosti-osviti/zabezpechennya-yakosti-osviti/akademichna-dobrochesnist/). При виявленні порушення академічної доброчесності виконане завдання не зараховується і направляється на повторне виконання.

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен аналізувати і застосовувати на практиці законодавчу базу в галузі ветеринарного законодавства щодо:	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК (зазначити номер згідно з нумерацією, наведеною в ОП)	Як оцінюється РНД
	ПРН	
ДРН 1. Основи ветеринарної справи України; законодавство з питань ветеринарної медицини;	1,2	– опитування теоретичних питань, – виконання завдань на лабораторно-практичних заняттях, – тестування, виконання завдань самостійної роботи
ДРН 2. Організацію державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду; об'єкти нагляду і компетенцію державних інспекторів ветеринарної медицини;	1,2,19,20	– опитування теоретичних питань, – виконання завдань на лабораторно-практичних заняттях, – тестування, виконання завдань самостійної роботи
ДРН 3 Правового регулювання обігу об'єктів ветеринарної медицини не харчового і харчового призначення;	1,11,12,,13	– опитування теоретичних питань, – виконання завдань на лабораторно-практичних заняттях, – тестування, виконання завдань самостійної роботи

ДРН4. Організацію планування, фінансування та матеріально- технічного забезпечення ветеринарних заходів.	1,6,7,9	– опитування теоретичних питань, – виконання завдань на лабораторно-практичних заняттях, – тестування, виконання завдань самостійної роботи
ДРН 5. Ветеринарного обліку, звітності,діловодства та міжнародні ветеринарні організації.	1,16,18,19,20	– опитування теоретичних питань, – виконання завдань на лабораторно-практичних заняттях, – тестування, виконання завдань самостійної роботи

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу			Рекомендована література
	Аудито рна робота		Сам. роб.	
	Лк	Ла б. з.		
Тема 1. Загальні організаційні питання. Особливості ветеринарної медицини в Україні. Ветеринарні заходи. Наукові основи ветеринарних заходів .Законодавство з питань ветеринарної медицини в Україні	2	2	10	6,8,9,10
Тема 2. Організація ветеринарної справи в районах, містах та господарствах. Положення про Державну надзвичайну протиепізоотичну	-	2	10	6,8,9,10

комісію при Кабінеті Міністрів України. Положення про підприємства та установи ветеринарної медицини. Організація ветеринарної справи в державних підприємствах та установах ветеринарної медицини. Організація служби ветеринарної медицини в районі.				
Тема 3. Планування, організація та економіка ветеринарних заходів. Значення науково обґрунтованого планування ветеринарних заходів щодо забезпечення ветеринарного обслуговування тваринництва та інших галузей народного господарства. Об'єкти планування у ветеринарній медицині. Принципи планування ветеринарних заходів. Дані ветеринарної статистики як джерело планування ветеринарних заходів. Організація ветеринарних заходів.	2	2	10	2,6,8,9,10
Тема 4. Організація ветеринарного контролю та нагляду. Мета та завдання ветеринарно-санітарного контролю, його сутність. Державний та виробничий ветеринарно-санітарний контроль, об'єкти та методи контролю, ветеринарно-санітарні заходи. Державний ветеринарно-санітарний нагляд. Документи інспекторських перевірок. Основи ветеринарно-санітарного контролю та нагляду.	2	2	10	6,8,9,10
Тема 5. Фінансування, матеріально-технічне забезпечення служби ветеринарної медицини та підготовка спеціалістів ветеринарної медицини. Джерела фінансування ветеринарних заходів: бюджетні асигнування,	-	2	10	4,6,8,9,10

позабюджетні кошти підприємств і установ ветеринарної медицини та кошти господарств. Складання і затвердження планів фінансування ветеринарних заходів. Порядок ветеринарного постачання				
Тема 6. Ветеринарний облік, звітність та діловодство. Форми обліку ветеринарних заходів у підприємствах і установах ветеринарної медицини, сільгосп підприємствах, тваринницьких комплексах і кооперативах. Порядок ведення документів первинного ветеринарного обліку. Особливості ветеринарного обліку в разі використання комп'ютерної техніки. Виписування ветеринарних довідок і свідоцтв, підготовка проектів, наказів, протоколів). Форми звітності, порядок їх складання та строки подання. Термінові подання та оперативні повідомлення про виявлення заразних захворювань. Ветеринарна статистика та її значення.	-	2	10	1,5,6,9,10
Тема 7.. Міжнародні ветеринарні організації та ветеринарна служба в окремих зарубіжних країнах. Міжнародні ветеринарні організації: Всесвітня ветеринарна асоціація, Міжнародне епізоотичне бюро, ветеринарні відділи при ООН та ВООЗ.	-	2	10	6,8,10
Всього	6	14	70	90

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем	Кількість	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати	Кількість
-----	---	-----------	--	-----------

	<u>під час аудиторних занять, консультацій)</u>	ГОДИН	<u>студент самостійно)</u>	ГОДИН
ДРН 1. Основи ветеринарної справи України; законодавство з питань ветеринарної медицини;	Методи викладення за джерелом знань: <i>Словесні:</i> розповідь, пояснення, бесіда (евристична і репродуктивна), лекція, інструктаж. <i>Наочні:</i> демонстрація, ілюстрація, спостереження. Активні методи: (використання технічних засобів навчання, використання навчальних та контролюючих тестів) Інтерактивні методи викладення: (використання мультимедійних технологій, електронних таблиць).	8	Методи навчання за джерелом знань: <i>Словесні:</i> робота з книгою (читання, переказ, виписування, конспектування, виготовлення таблиць, графіків, опорних конспектів), <i>Наочні:</i> спостереження. Методи навчання за характером логіки пізнання (<i>аналітичний, методи синтезу, індуктивний метод, дедуктивний метод, традуктивний метод</i>). Активні методи (мозкова атака, рішення кросвордів, диспути, круглі столи, бінарні заняття, ділові та рольові ігри, групові дослідження). Інтерактивні технології навчання (використання мультимедійних технологій, діалогове навчання, співробітництво студентів (кооперація)	10
ДРН 2. Організацію державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду; об'єкти нагляду і компетенцію державних інспекторів ветеринарної медицини;	Методи викладення за джерелом знань: <i>Словесні:</i> розповідь, пояснення, бесіда (евристична і репродуктивна), лекція, інструктаж. <i>Наочні:</i> демонстрація, ілюстрація, спостереження. Активні методи: (використання технічних засобів навчання, використання навчальних та контролюючих тестів) Інтерактивні методи викладення: (використання мультимедійних технологій, електронних таблиць).	8	Методи навчання за джерелом знань: <i>Словесні:</i> робота з книгою (читання, переказ, виписування, конспектування, виготовлення таблиць, графіків, опорних конспектів), <i>Наочні:</i> спостереження. Методи навчання за характером логіки пізнання (<i>аналітичний, методи синтезу, індуктивний метод, дедуктивний метод, традуктивний метод</i>). Активні методи (мозкова атака, рішення кросвордів, диспути, круглі столи, бінарні заняття, ділові та рольові ігри, групові дослідження). Інтерактивні технології навчання (використання мультимедійних технологій, діалогове навчання, співробітництво студентів (кооперація).	8

<p>ДРН 3</p> <p>Правового регулювання обігу об'єктів ветеринарної медицини не харчового і харчового призначення;</p>	<p>Методи викладення за джерелом знань: <i>Словесні:</i> розповідь, пояснення, бесіда (евристична і репродуктивна), лекція, інструктаж. <i>Наочні:</i> демонстрація, ілюстрація, спостереження. Активні методи: (використання технічних засобів навчання, використання навчальних та контролюючих тестів) Інтерактивні методи викладення: (використання мультимедійних технологій, електронних таблиць).</p>	<p>12</p>	<p>Методи навчання за джерелом знань: <i>Словесні:</i> робота з книгою (читання, переказ, виписування, конспектування, виготовлення таблиць, графіків, опорних конспектів), <i>Наочні:</i> спостереження. Методи навчання за характером логіки пізнання (<i>аналітичний, методи синтезу, індуктивний метод, дедуктивний метод, традуктивний метод</i>). Активні методи (мозкова атака, рішення кросвордів, диспути, круглі столи, бінарні заняття, ділові та рольові ігри, групові дослідження). Інтерактивні технології навчання (використання мультимедійних технологій, діалогове навчання, співробітництво студентів (кооперація))</p>	<p>8</p>
<p>ДРН4.</p> <p>Організацію планування, фінансування та матеріально-технічного забезпечення ветеринарних заходів.</p>	<p>Методи викладення за джерелом знань: <i>Словесні:</i> розповідь, пояснення, бесіда (евристична і репродуктивна), лекція, інструктаж. <i>Наочні:</i> демонстрація, ілюстрація, спостереження. Активні методи: (використання технічних засобів навчання, використання навчальних та контролюючих тестів) Інтерактивні методи викладення: (використання мультимедійних технологій, електронних таблиць).</p>	<p>6</p>	<p>Методи навчання за джерелом знань: <i>Словесні:</i> робота з книгою (читання, переказ, виписування, конспектування, виготовлення таблиць, графіків, опорних конспектів), <i>Наочні:</i> спостереження. Методи навчання за характером логіки пізнання (<i>аналітичний, методи синтезу, індуктивний метод, дедуктивний метод, традуктивний метод</i>). Активні методи (мозкова атака, рішення кросвордів, диспути, круглі столи, бінарні заняття, ділові та рольові ігри, групові дослідження). Інтерактивні технології навчання (використання мультимедійних технологій, діалогове навчання, співробітництво студентів (кооперація))</p>	<p>8</p>
<p>ДРН 5.</p> <p>Ветеринарного обліку, звітності, діловодства та міжнародні</p>	<p>Методи викладення за джерелом знань: <i>Словесні:</i> розповідь, пояснення, бесіда (евристична і репродуктивна), лекція,</p>	<p>12</p>	<p>Методи навчання за джерелом знань: <i>Словесні:</i> робота з книгою (читання, переказ, виписування, конспектування, виготовлення таблиць, графіків, опорних</p>	<p>10</p>

ветеринарні організації.	інструктаж. <i>Наочні:</i> демонстрація, ілюстрація, спостереження. Активні методи: (використання технічних засобів навчання, використання навчальних та контролюючих тестів) Інтерактивні методи викладення: (використання мультимедійних технологій, електронних таблиць.		конспектів), <i>Наочні:</i> спостереження. Методи навчання за характером логіки пізнання (<i>аналітичний, методи синтезу, індуктивний метод, дедуктивний метод, традиційний метод</i>). Активні методи (мозкова атака, рішення кросвордів, диспути, круглі столи, бінарні заняття, ділові та рольові ігри, групові дослідження). Інтерактивні технології навчання (використання мультимедійних технологій, діалогове навчання, співробітництво студентів (кооперація)	
--------------------------	--	--	---	--

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Діагностичне оцінювання (зазначається за потреби)

5.2. Сумативне оцінювання

5.2.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Тематичне опитування	20 балів / 20 %	Щотижня
2.	Виконання завдань на лабораторно-практичних заняттях	20 балів / 20 %	Згідно з розкладу
3.	Тестування	15 балів / 15 %	Впродовж 7-8 тижнів
4.	Доповідь з презентацією за тематикою самостійного вивчення дисципліни	15 балів / 15 %	Згідно графіку здачі модулів
5.	Іспит	30 балів / 30%	Згідно з розкладу

5.2.2. Критерії оцінювання

Компонент ¹	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно ²
Тематичне опитування	<i><12 балів</i>	<i>12-15 балів</i>	<i>15-18 балів</i>	<i>20 балів</i>
	Студент може відтворити тільки окремі фрагменти з курсу.	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті, відсутній аналіз інших підходів до питання	Виконано усі вимоги завдання	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми
Виконання завдань на лабораторно-практичних заняттях	<i><12 балів</i>	<i>12-15 балів</i>	<i>15-18 балів</i>	<i>20 балів</i>
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшу частину завдань виконано з використанням на основі основних теоретичних положень, студент з труднощами пояснює правила вирішення лабораторно-пракактичних завдань. Виконання індивідуальних контрольних завдань значно формалізовано, відсутнє глибоке розуміння роботи	Студент засвоїв основний матеріал, та розуміє і виконує лабораторно-практичні завдання, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядались з викладачем, але допускає незначну кількість неточностей.	Здобувач реалізує теоретичний матеріал дисципліни при виконанні лабораторно-практичних робіт, здатен аналізувати та співставляти отримані результати на основі набутих з даної дисципліни знань, умінь, практичних навичок
Тест множинного вибору	<i>≤ 5 балів</i>	<i>6–9 балів</i>	<i>10–13 балів</i>	<i>14–15 балів</i>
	Студент дає правильну відповідь на декілька питань (≤ 33% правильних відповідей).	Студент має певні знання, передбачені в програмі дисципліни, володіє основними положеннями, що вивчаються і дає правильну відповідь на декілька питань (34–59% правильних відповідей).	Студент в загальному добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, і дає правильну відповідь на декілька питань (60–89 % правильних відповідей).	Студент демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає програмі дисципліни, правильно дає відповідь на питання тесту (90–100 % правильних

¹ Зазначити компонент сумативного оцінювання

² Зазначити розподіл балів та критерії, що зумовлюють рівень оцінки

				відповідей).
	<i><9 балів</i>	<i>10-19 балів</i>	<i>20-39 балів</i>	<i>40-45 балів</i>
Оформлення та презентаційна доповідь самостійно опрацьованого матеріалу	Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у студента відсутні. Студент не виконав самостійне опрацьовання матеріалу.	Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни студент виконав, але окремі складові відсутні або недостатньо опрацьовані, студент працював пасивно.	Знає основні положення, що мають визначальне значення при виконанні самостійної роботи / індивідуальних завдань. Помилки у відповідях є не суттєвими.	Виконано усі вимоги, завдання, продемонстровано креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми.

5.3.Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Усний зворотній зв'язок після вивчення тем 1,2,3,4,5,6,7.	3,5,7,9,11,13,15 тижні семестру(відповідно)
2	Письмовий зворотній зв'язок після вивчення тем 1-3, 4-7.	8,14 тижні семестру
3	Письмовий зворотній зв'язок від викладача під час роботи над лабораторно-практичними завданнями	Протягом 1 тижня після виконання
4	Усний зворотній зв'язок від викладача після доповіді з презентацією за тематикою самостійного вивчення дисципліни	Протягом занять

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

Методичне забезпечення

1. Фотіна Г.А.,Фотін А.І. Ветеринарна звітність. Методичні вказівки до самостійної роботи студентів.Суми. 2007р. 43 с.
2. Фотіна Г.А., Фотін А.І. Визначення економічної ефективності ветеринарних заходів. Методичні вказівки до самостійної роботи студентів. Суми. 2021р. 26 с.
3. Фотіна Г.А., Фотін А.І. План профілактичних і протиепізоотичних заходів.Методичні вказівки до самостійної роботи студентів. Суми. 2009р., 19 с.
4. Фотіна Г.А., Фотін А.І. Фінансування ветеринарних заходів. Методичні вказівки до самостійної роботи студентів. Суми, 2009р. 35 с.
5. Фотіна Г.А., Фотін А.І. Правила видачі ветеринарних документів на вантажі, що підлягають обов'язковому ветеринарно-санітарному контролю та нагляду Методичні вказівки до самостійної роботи студентів Суми. 2019р., с.- 38.

Рекомендована література

Базова

6. Недосєков В.В. Хаунхорст Е., Ситнік В.А. Організація та економіка ветеринарної справи. Навчальне видання Одеса, видавничий дім Гельветика. С.405.
7. Довідник державного інспектора ветеринарної медицини на державному кордоні України / Яценко І.В., Бабарук А.В., Фотіна Г.А. Харків, Стиль-Іздат.

Допоміжна

8. Закон України “Про ветеринарну медицину”, Київ, 2008.
9. Положення та інструкції Держпродспоживслужби України

Інформаційні ресурси

10. Сайт Держпродспоживслужби України